СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 23. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 1-го лютого 1946. No. 23. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, February 1, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕСМЕНИ ЗА АНЕКСІЮ ОСТРОВІВ ДЛЯ ЗАБЕСПЕКИ

Після оприлюднення тайних умов між президентом Рузвелтом і Советами вчасі конференції в Ялті, щоб відступити Советському Союзови острови Курилі, серед конґресменів у Вашинґтоні проявляється бажання забеспечити Америку перед несподіванками на будуче. На підставі тайних запитів, переведених газетою Ню Йорк Таймс між конґресменами обох палат показується, що дві третини конґресменів вважає за конечне забрати острови на Тихому океані під владу Злучених Держав і на них уладити бази для захорони проти аґресії. Підставою такого жадання є це, що Росія дістала острови Курилі коло Аляски і ніхто проти неї не підносить замітів, хоч це може бути вимірене проти Америки.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ НАГЛОСТИ ЗАКОНУ В СПРАВІ СТРАЙКІВ.

У палаті репрезентантів проявилася гостра опозиція проти способу перепачкування внеску Кейса для переведення закону з небувалими обмеженнями для страйків. Конґресмени в опозиції дивуються, як можна було перепустити законопроект під наради в повній палаті без переведення переслухання в комісії. Однак, зогляду на це, що внесок вже є в палаті, появилося домагання повної дискусії над законопроектом, який між іншими має на ціли знести дотеперішне масове пікетування без дозволу судів; дозволити процесувати юнії за шкоди, спричинені незаконним страйком та завести „період охолодження", заки робітники вийдуть на страйк. Законопроекту не можна вже усувати спід дискусії в палаті, можна лише зголосити поправки до нього.

ВЕЛИКІ СТРАЙКИ ДАЛЬШЕ ЗАТЯГАЮТЬСЯ.

Передбачування покінчення великих страйків завели внаслідок того, що сталеві підприємці зажадали підвишки ціни на сталь понад $6.25 від тони. У Дітройті Форд загрозив, що буде мусіти замкнути фабрики, коли не дістане на час сталі. Підприємство Форда твердить, що вже тепер докладає по $300 до виробу кожного автомобіля. Водночас зажадав Форд від уряду знесення стелі на ціни нових авт.

ПОСТІЙНА АРМІЯ МАТИМЕ МІЛІОН ВОЯКІВ.

Военний департамент оприлюднив пляни, яка має бути американська армія вчасі миру. До 1. липня теперішня военна армія має бути здемобілізована і зменшена до півтора міліона людей. Нова армія, яка буде складатися з добровольців, має осягнути стан одного міліона вояків. Тільки війська вистарчить для обсадження станиць в окупованих краях і для звичайної мирної оборони краю. Коли конґрес прийме цей плян, то це буде найбільша досі американська армія в мирних часах.

Теперішні рекрути, які голосяться до армії, дістануть вишкіл упродовж 8 тижнів в Америці, а після цього їх перевезуть заморе до окупаційних країв. Там вони будуть дальше вправлятися в военному ремеслі і військових обовязках.

Коли хто з вояків зголоситься на дальший дволітній побут в окупаційній зоні, военний департамент дає їм дозвіл забрати до себе жінку й діти.

ЗБЕРЕЖУТЬ ТАЙНУ ПРО ДОСВІД З АТОМОВОЮ БОМБОЮ.

Після вибуху атомових бомб на Тихому океані, в місяцю травні уряд Злучених Держав має зберегти надальше подробиці про вислід цього експерименту. Таке рішення запало в конґресовій комісії для Морських Справ. Одначе секретар війни й фльоти будуть могти, з деякими засторогами, передати дещо з експериментів заграничним державам, коли зайде потреба. — Для опису експерименту з атомовою бомбою в травню вже зголосилося понад 5,000 кореспондентів різних ґазет і журналістів. Влада має на думці дати дозвіл лише 125-140 ґазетарям бути приявними вчасі скидання бомби.

Вислати бомбу на бігун — каже капітан Рікенбакер.

Звісний летун-герой з Тихого океану капітан Еді Рікенбакер у промові на обіді годинникарів в готелю Валдорф-Асторія в Ню Йорку зголосив плян, щоб уряд вислав атомові бомби на південний бігун і там скинув їх на те, перевести доказ, які є там мінеральні багатства. Це булаб перша проба вжити атомову силу для промислових цілей. — Внаслідок проголошення задуманого експерименту з атомовою бомбою, команда фльоти стримала дальшу будову найбільшого военного корабля Кентокі, щоб на ньому можна побудувати найновіші прилади, відповідно до нових досвідів.

Президент наглить конґрес до признання позички для Великої Британії

Конґрес дістав зазив від президента Трумана приспішити признання Торговельної та Фінансової Умови між Злученими Державами й Великою Британією тому, що ця умова „причиниться незвичайно багато до утримання миру йдобробуту" у світі. Умова, заключена між обома урядами, признає Британії позичку з Америки у висоті $4,400,000,000 в заміну за усунення різниць для ввозу продуктів як з Анґлії так і з Америки до країв, які остають під анґлійською владою. З позички має бути ужитих $650,000,000 на сплату военних матеріялів з ленд-лізу, доставлених Анґлії вчасі війни. — У конґресі появилася мала, але гостра опозиція проти цеї умови. — Бувший канадійський ґенеральний директор амуніції Вилйем Ф. Драйсдейл заявив у своїй промові на зібранню Повітового Історичного Товариства в Олбені, столиці Ню Йорку, що Велика Британія повинна сплатити свій довг Америці не так грішми, як відступленням прибережних баз для охорони Америки на певне число літ. Це може бути у взаємнім інтересі, твердив Драйсдейл, застерігаючися, що він говорить як приватний громадянин.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК У ЧІЛЕ СПАРАЛІЖУВАВ ВСЯКИЙ РУХ.

Уряд в південній американській республиці Чіле проголосив военний стан в державі, а робітничі орґанізації проголосили 24-годинний ґенеральний страйк проти цього зарядження. Після проголошення военного стану на два місяці уряд арештував провідиків робітничого руху за те, що вони викликали страйк для симпатії з робітниками в копальнях нітрату. У столиці Сантяго прийшло до сутичок між страйкуючими робітниками й поліцією, серед яких згинуло 9 людей, а 100 було покалічених. Вчасі страйку устав всякий рух як у приватних, так і прилюдних підприємствах, включаючи й залізниці.

ЕКЗЕКУТИВА ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ЗА РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ УРЯД В ЕСПАНІЇ.

На нарадах Екзекутиви Ради Американської Федерації Праці в Маямі принято резолюцію з домаганням, щоб Злучені Держави признали поширений републиканський уряд для Еспанії, який тепер перебуває заграницею, на місце теперішнього уряду ґен. Франка.

Екзекутивна Рада покликається на те, що републиканський уряд заграницею дістав признання від Мексика, Ґватамалі, Болівії й Панами, отже має вже популярність. Рада домагається, щоб Злучені Держави пішли слідами інших американських держав.

Акція Юґославії в О. О. Д. проти скитальців, що не вертають до своїх країв

Представник уряду Тіта в Юґославії, Алес Беблер, пробує далі як делегат до Асамблеї Обєднаних Держав спинювати усякі спроби на терені цеї міжнародної установи, що змагають до поліпшення траґічної долі скитальців в Европі. Дійшло до цього, що представник Канади, Стенлі Нолес, поставив внесення, у якому просив Юґославію цофнути своє домагання, щоби не давати скитальцям допомоги довше як упродовж наступних чотирьох місяців, якщо вони відмовляться вертати домів. Сталося це підчас ґенеральної дискусії над справою скитальців, яка велася в однім з Комітетів Асамблеї Обєднаних Держав, а який зветься Комітетом для гуманітарних, соціяльних і культурних справ. Та відповіди не було збоку делеґата Юґославії й на тому відложено наради до наступного засідання. Нолес обговорював різні закиди, зроблені Юґославією, а звернені проти скитальців. Зокрема застановлявся над закидом, що між скитальцями мають ніби скриватись военні злочинці. Нолес казав, що навіть якби так і було, то не повинні через те терпіти невинні люди. Він був за те, щоб Комітет перевів клясифікацію різних родів скитальців.

НЕ ВЖИВАТИ НАЦІСТІВСЬКИХ МЕТОД ПРИ ПЕРЕСЕЛЮВАННЮ.

В британській палаті лордів говорив епископ з Чічестер про те, що тисячі судетських німців мають гинути в таборі біля Праги. При тому казав, що мають виселити 14 міліонів німців, та що при виселюванню вживається метод, що є такі нелюдські як ті, що їх вживала націстівська влада. Домагався, щоби британський уряд вислав парляментарну комісію до Польщі, Чехословаччини і Мадярщини, щоби розслідила цю справу.

ДАВАЛИ ЗГОДУ НА ЛІНЧУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

Французький прокуратор, Шарль ді Бост, представляв судови в Норембергу масу документів про нові военні злочини націстівської верхівки. Зокрема доказував, що німці поломили усі постанови Женевського договору про відношення до полонених. Доказував, що Йоахім Рібентроп, німецький міністер заграничних справ, полевий маршал Вільгельм Кайтель, начальник Німецької Начальної Команди, та Ернст Кальтенбрунер, голова Ґестапо, плянували закон, який давав би право лінчувати кожного американського чи британського летуна, що осяде на території Німеччини. Теж предложено докази, що так дійсно було, себто що лінчовано.

НОВИЙ ДОГОВІР МІЖ БРИТАНІЄЮ І ЄГИПТОМ.

Будуть рівними партнерами і поводитись між собою як рівний з рівним, коли іде про відносини між Британією і Єгиптом, згідно з тим, що проектує британський уряд.

КАРТИНИ З НОВОЧАСНИХ СТРАЙКІВ.—Маємо перед собою дві сцени, зняті в Ню Йорку, а звязані з страйком робітників у Вестерн Юніон. Це боротьба між пікетчиками і тими, що не хочуть стракувати. Боротьба відбувалась перед входом до головного будинку Вестерн Юніон. У боротьбу, як бачимо, вмішались і полисмени.

О.О.Д. ЗАДЕРЖАЛА СВІЙ АВТОРИТЕТ У СПОРІ МІЖ СОВЄТАМИ ТА ІРАНОМ

Американські кореспонденти, звідомляючи вислід нарад в Раді Забеспеки Обєднаних Держав у справі конфлікту між Совєтами та Іраном, згідно стверджують , що Орґанізація Обєднаних Держав вийшла наразі з цього першого свого завдання з авторитетом. І то не зважаюжи на це, що властиво зроблено уступство Совєтам, бо принято до відома, що далі ведуться переговори між обидвома спірними сторонами, як це твердив совєтський делеґат А. Вишинський. Та сталося це доперва по гострій дебаті, підчас якої британський делеґат, Ернст Бевин, сильно атакував деякі „арґументи" А. Вишинського, як от цей, що Совєтський Союз чується загроженим збоку малого Ірану, чи сам вирішує, яку Іран може держати поліцію у своїй державі. Полагода справи є властиво компромісом. Рада Забеспеки наразі цеї справи не вирішує. Але й не усуває її. Совєти і Іран мають далі переговорювати. Зате Рада Забеспеки має право жадати кожного часу інформацій щодо цього, як ті переговори виглядають. А далі, що найважніше, вислід переговорів має бути предложений Раді Забеспеки до затвердження. На те представники „Трьох Потуг" дали згоди, а потім, як описують кореспонденти, стискали собі руки, що справу наразі полагоджено.

НОВИЙ СПОСІБ ДИПЛЬОМАТІЇ.

Так називають кореспонденти дискусію між британським міністром заграничних справ Бевином і совєтським начальним прокуратором А. Вишинським, що відбулася в Лондоні на нарадах Ради Забеспеки Обєднаних Держав, а при обговорюванню совєтсько-іранського спору. Кажуть, що Бевин говорив не так як давні дипльомати, а „просто з моста", вживаючи звичайних, гострих слів, якби на вічу. Заповідають, що ця „нова дипльоматія" готова зискати тепер на популярности.

АМЕРИКАНЦІ ЛАГОДИЛИ.

Дають „кредит" американському делеґатови Стетиніюсови за те, що як було „найгарячіше" в часі дискусії між Бевином і Вишинським на Раді Забеспеки Обєднаних Держав, то Стетиніюс, хоч держав з Бевином, чи там з Анґлією, проте злагоджував гостроту на всі способи і тим причинився до мирної злагоди.

ПРЕДЛОЖЕНО СОВЄТСЬКІ НАДУЖИТТЯ.

Рада Забеспеки Обєднаних Держав дістала від іранського уряду документи совєтських надужить в Азербейджані. Між іншим Іран закидає Совєтам, що іранські вояки, а навіть офіцири, не могли навіть рушитись без дозволу совєтських комендантів.

ЗА ЩО ІДЕ СПІР?

Між Совєтами та Іраном іде властиво від 20 років спір за те, щоби Совєти дістали від Ірану такі самі нафтові концесії, як їх мають, в першу чергу Анґлія, а далі Злучені Держави. Анґлійці мають ті концесії середущім Ірані, американці в полудневій частині, а Совєти хочуть їх мати в північній частині краю.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ.

З Парижа звідомляють, що на мирову конференцію, що має зачатись десь при кінці травня, призначив французький уряд славну Люксембурзьку Палату, де давніше радив французький сенат. Ще давніше була ця палата резиденцією французької королеви. В часі останньої війни її займали німці.

1,500 ЖИДІВ МІСЯЧНО ДО ПАЛЕСТИНИ.

Британський уряд проголосив, що допускатиме місячно до Палестини по 1,500 жидівських еміґрантів, поки не вирішить цеї справи Анґлійсько-Американський Комітет Дослідів. Це іде в розріз з ухвалою Арабської Ліґи, яка заявилася проти дальшої жидівської еміґрації до Палестини.

НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВУГІЛЬНОГО ПРОМИСЛУ.

Консервативни не змогли спинити в британськім парляменті напагання нового уряду Партії Праці перевести націоналізацію вугільного промислу. Їхні поправки до законопроєкту про таку націоналізацію пепепали 359 голосами проти 182. Законопроект перейшов у парляменті в другім читанню.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ УРЯД.

В Берліні, в совєтській зоні, відбулося німецьке віче „проти-фашистських демократів", на якому ухвалено звернутись до аліянтських потуг з проханням дозволити їм поставити в Німеччині центральну владу.

ЗЛОЧИНСТВО В ІТАЛІЇ.

В Італії зросли грабежі до таких розмірів, що уряд хоче наложити кару смерти за грабіж. В Вероні були вже два випадки такої кари. Найбільше таких злочинів в Сицилії, де таке належить уже „до традиції".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$2.00

Число з суботи (з анґлійською Частиною):

На рік	$2.50
На пів року	$1.50

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$7.00
Six months	$3.75
Three months	$2.00

Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):

One year	$2.50
Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОСИЛЕННЯ АКЦІЇ ПРОТИ „САМОСТІЙНИКІВ"

Останніми часами дасться завважити помітне оживлення проти-української акції, зверненої проти „самостійників". Отже ніби не проти України й українського народу, а тільки проти „українських самостійників". Як видно, комусь дуже залежить на тому, щоби доконче приглушити чимсь кожну акцію, яка пробує далі пригадувати світови, особливо анґльо-саксонському, що Україна в неволі.

Отже усіх українських скитальців в Европі, як і тих, що за ними тут обстають, представляється як одну ґрупу, як — „українських самостійників". А що комуністична пропаґанда, що так поступає, свідома цього, що прецінь не можливо опоганити в культурнім світі когось за те, що хоче бачити свій край самостійним, то рівночасно представляється „самостійників" як „бандитів" „ґестаповців", „гітлерівських запроданців", „квізлінґів" і т. д. Іншими словами як найгіршу погань і як ворогів демократії й демократичних ідеалів.

Саме з української скитальщини, як бачимо з друкованих у „Свободі" відозв, протестують проти цього і благають нас виясняти це перед американським громадянством. І це треба усім нам тепер робити. Бо є познаки, що начинається нова проти-українська акція. Уже зачинають вести по радіях проти-українську пропаґанду на давні лади, з тими самими брехнями, що їх висувано в найкритичніші воєнні часи. Уже заповідають нові книжки різні Кани і Серси, що то оплюгавлювали без усякого розбору кожну оборону української визвольної акції. Уже зачинають появлятись різні „кореспонденції" з Европи, що пишуть про „бандитів" і „бандитизм", звязуючи таке писання з „визволенням України", з „українським сепаратизмом." І це повторюється в американській пресі, в польській, російській та іншій. Очевидно, що якби хто над тим усім добре застановився і добре це розібрав та провірив, то пізнав би, звідки воно іде. Як пізнав би теж те, що та пропаґанда рахує на не-поінформованість американських кореспондентів та їхнє полювання на „сензації". Тому саме передають вони навіть такі дивогляди як акцію „визволення України", як ті, що їх назбирав кореспондент нюйорського „Дейлі Нюз", звідомляючи „про тайну війну, яку ведуть карпатські терористи, щоб визволити Україну". Знов ОНА, що відома з цього, що глядить на всі події в світі очима Кремлю, пише у тому самому часі про українських націоналістів — „бандерівців, що вбивають жидів у Чехословаччині". Хоч ми не знаємо, чи і що діється в Карпатах, і чи є там якісь українські війська, якими проводить „Бендер", „Бандера", чи хто інший, то проте ясно бачимо, що тут маємо до діла з новою акцією, яка хоче компромітувати український визвольний рух, звязуючи його з антисемітизмом, вбиванням жидів, грабунками і т. п. А далі з Гітлером і Ґестапо. До цього всього ще долучується українських скитальців, що то мають становити головні сили таких „самостійників". Робиться це на те, щоб так підготовити в Англії й Америці ґрунт на те, щоб ті дві потуги згодились усіх тих скитальців остаточно зліквідувати, віддаючи їх у руки Совєтів. Це ясне — як сонце.

БУНТ ПРОТИ СВОБОДИ

Інтересні міркування на тему в наголовку подає Вилйем Чемберлин у щоденнику „Вол Стріт Джорнал", при чому згори ставить засаду, що люди, які живуть у вільних краях, повинні довести, що їх спосіб життя є вищий.

Автор починає від вислову здивування, що двацяте століття виказує бунт проти людської свободи! Це твердження може потрясти уми таких людей, які привикли думати, що історія виказує лише поступ. Правдою є, що минуле століття принесло великий поступ у змаганню одиниць проти насилля держави. Переведено свобідне голосування, зросли громадські вольности, кримінальні закони стали більше людяні, принято засаду заступництва народу у правлінню державою. У порівнанню з теперішніми часами навіть ці обмеження, які остались в руках держави, виглядають свобідними.

Із свободолюбними змаганнями в політиці йшли впарі ліберальні засади в господарстві. Економічне життя полишено до управильнення приватним людям; грошева валюта була устабілізована підо впливом міжнародніх умов та на підставі золота, як вимінної вартости в світі. По світі, за малими виїмками, можна було подорожувати без перешкод.

Таку свободу завалили три великі революції модерних часів. Інтересне, що коли революції минулих століть змагали до здобуття свободи, то новітні революції причинилися до знищення свободи. Це слідно на фашистській революції в Італії, на націстівській революції в Німеччині і в комуністичній Росії. Хоч в совєтській Росії переведено великі економічні переміни, то знищення опозиції і заборона критики довела до стану, якого не можна було собі уявити за царських часів. Для порівнання треба лише взяти цифри, які вказують на число вимордуваних людей або запроторених до вязниць і до концентраційних таборів.

Перша війна велася під закликом „забеспечити світ для демократії". Одначе насуваєтьcя питання, чи справді заведено демократію після тамтої війни. Друга війна велася під гаслами з н и щ е н н я тиранії. Правдою є, що три тиранії знищено, але побіжний переґляд світу виказує, що після війни с в о б о д а затрималася лише в Північній Америці і в тих краях Західної Европи, де вона була найсильніше з а к о р і н е н а. Багато країв виміняли лише одну тоталітарну систему за другу, а інші находяться в стані хаосу. Деякі краї так потерпіли внаслідок війни, що вони немають надії на демократичний лад на далекі роки в будуччині. Навіть у таких краях, де свобода є частиною національної традиції, прийшли переміни на гірше.

Варта призадуматися над причинами оцеї револьти проти свободи, радить автор. Найважніша притока — це катастрофа по першій війні. Вчасі цеї катастрофи Західного світу люди привикли до важких урядових реґіментацій і в такий спосіб приготовилися до вкорочень свобід. Переміна у суспільній будові зробила своє. На місце селянського життя прийшло промислове. Тут треба було зорґанізувати і підприємців і робітництво та завести дисципліну. З хвилиною повстання великого бизнесу й великих промислових юній затратилися з конечности особисті вольности людини, почала підупадати демократія.

Та ще цікавіші психічні настрої вийшли на верх. Показалося, що бажання влади не менше сильне, ніж бажання свободи. Це зрозуміли змісця провідники модерних тоталітарних держав, присвоїли собі владу і ще назвали це революцією. Не лише те: вони ще твердили, що це поступ, а навіть і найвища свобода!

Один з націстівських провідників, Рудольф Гес, який тепер сидить на суді в Норемберґу, назвав у відозві до молоді цілий націстівський рух як „визвольний рух". Та задурманення такими закликами не дійшло ще так далеко, щоб молодь не розуміла, що це є свобода. Це пізнати по поведінці молодої ґенерації з тоталітарних держав, коли вона опиниться за границею. Так наприклад письмениця Перл Бок у своїй книжці „Розмови про Росію", згадує про враження жінки американського кореспондента, яка була роджена й вихована в Совєтах. Ця кореспондентка була дуже здивована, як може в одній і тій самій ґазеті одна людина написати про якусь справу один погляд, а друга цілком противний. Отже вона дивується, як люди можуть знати, де є правда, бо, наприклад, в Росії пише ґазета лише один погляд.

Подавши такий виклад причин до револьти проти свободи в новочаснім світі, Чемберлин дає раду, як спинити цю револьту. Він каже, що треба в практичнім життю виказати, що життя на свободі є ліпше.

Спостереження Чемберлина є зовсім влучні, головно в тім, що він добачує зріст сил, противних свободі. Автор не може собі вияснити, як це можливе, що така кількість розмірно освічених людей сліпо підтримує режім, які ведуть до знищення не лише самої свободи, але ще й інших людських цінностей.

Треба пригадати, що інші політичні фільсофи подають інші причини повоєнного заломання. Такою причиною є вичерпання фізичних і моральних сил вчасі війни. Моральна сила це не само переконання одиниці, але теж і середовище, серед якого одиниця жиє. Найсильніші характери ломляться, коли не мають підтримки серед однодумців. Безупинна аґітація робить своє, бо людина не має тільки відпорної сили, щоби витримати всякий натиск.

Здавна звісно, що вчасі війни мовкнуть умові й духові цінности. А як провідна людина — одна, друга, десята, сотна — підупаде духом, тоді приходить загальна духова неволя. У неволі все можливе, бо нема нагоди протиставити одну цінність проти другої. Тому серед большевицької загрози по цілому світі, поширюваної зручною аґітацією з Москви, може справді прийти до загального поневолення світу на довші часи.

Рада на це така: Скріплення осередків моральної сили для спинення дальшої невільничої аґітації. А дійсний „бунт проти свободи" веде Москва.

Микола Чубатий.

Цьогорічне послання президента до конґресу

Властивою конституційною лучністю поміж Виконною та Законодатною Владою в Злучених Державах є новорічне послання президента до конґресу та предложення законодатним тілам федерального буджету. В першім документі, який звичайно президент особисто відчитує перед конґресом, президент здає звідомлення зі загального стану Злучених Держав, з його політики, заграничної та внутрішної. При цій спосібности президент звичайно звертає увагу конґресу на це, які справи повинні бути в найближчім році вирішені дорогою законодавства конґресу, щоби заспокоїти потреби держави та громадянства. Іншими словами президент в цім документі піддає конґресови суґґестії, які нові закони для держави є бажані, а які слід скасувати як перестарілі. Це є одинокий офіційний спосіб в демократичній Америці, в який президент може впливати на діяльність законодатних тіл, себто на працю сенату та палати репрезентантів. Ті законодатні тіла є обняті одною назвою — конґресу Злучених Держав Поза тим всякі впливання президента на законодатну працю конґресу мають немов приватний характер, бо обі влади Злучених Держав, виконна влада президента та законодатна влада конґресу, є від себе у діянні незалежні. Істнує тільки немов взаїмна контроля без змоги впливання одної влади на другу.

В другім документі президент предкладає що року конґресови до ухвалення, проект нового буджету на наступний буджетовий рік, що зачинається у Злучених Державах 1. липня кожного року. Буджетове предложення містить спис предвиджених видатків та доходів тих аґенцій, що є під контролею федеральних влад.

Річ природна, що кожне новорічне послання президента Злучених Держав до конґресу це в нормальних часах інтересний документ. Він є величезної ваги в теперішнім році, коли Америка та цілий світ вступають в перший повоєнний рік, коли цілий світ це в плиннім стані без мира, без трактатів, немов в тривалій тимчасовости. В такім році послання американського президента до конґресу набирає ваги першорядного документу, важного не тільки для самої Америки, але також для цілого світу. Слід рахуватися з тим, що Америка в часі теперішної війни виросла на першу потугу світу, та що на цю потугу звернені нині очи міліонів европейців, загрожених не тільки нуждою біжучого дня, але також смертельним страхом перед большевизацією їхніх країн.

Цього року президент Америки відійшов дещо від дотеперішних звичаїв, бо получив оба документи - послання президента до конґресу та предложення буджету на новий рік — разом в один документ, зазначуючи тим, що волі американського народу у світовій та внутірішній політиці не дасться зреалізувати без мобілізації матеріяльних засобів країни. Обидві частини того історичного документу варті докладної аналізи, бо вони заторкають не тільки життя американського народу, а в нім також і українсько - американської збірноти, але також життя народів мало не цілого світу, а в тім теж і життя українського народу в Европі, як теж розкиненого по цілому світі лихоліттям, що тепер зависло над Україною.

Загранична політика Америки.

Останні події на міжнародному терені стали викликувати у світі сумнів, чи Америка справді думає переводити в життя ідеальні кличі, що їх колись поставив президент Рузвелт перед очі світу та які президент Труман приняв за свої та ще й поширив у відомій промові на святі фльоти в Ню Йорку, 27. жовтня 1945. Підставою до сумнівів стали постанови конференції Великої Трійки в Потсдамі та постанови останної конференції керманичів заграничної політики Трьох Потуг у Москві, з яких Совєти все виходили побідно, а жертвою таких конференцій падали народи Европи, що дістаються з кожним тижнем в кріпкіші большевицькі обійми.

Певно, що такі політичні потягнення керманичів американської заграничної політики можуть бути тільки тактикою, щоби показати добру волю збоку Америки до згоди, та щоби Совєти приневолити остаточно вийти з ролі міжнародного хижака та дати себе втягнути в міжнародну громаду, що придержується фундаментальних засад справедливости, пошанування прав людини та права кожної одиниці та народу до волі.

Президент Труман у своїм цьогорічнім посланню ще раз підкреслив, що ціллю заграничної політики Америки є осягнути тривалий, але теж справедливий мир. Америка у своїм прямуванню осягнути можливо найбільше справедливий мир — пише президент — подбає, щоби всі заінтересовані народи були вислухані та щоб їх точка видження була розглянена. Важна це заява, зложена перший раз зогляду на зближаючу мирову конференцію в Парижі. Зі заяви президента виходить, що всі народи заінтересовані в будові тривалого та справедливого мира, будуть вислухані та їх погляди будуть взяті під розвагу. Це слід затямити собі американським українцям та зрозуміти, що на українців за океаном спадає обовязок представити на мировій паризькій конференції домагання многострадального українського народу, поневоленого червоною російською диктатурою.

Президент Труман ствердив, дальше, що Америка буде всіми силами працювати над розбудовою Орґанізації Обєднаних Держав, щоб зробити з цеї орґанізації справдішний, а не тільки паперовий, інструмент міжнародної політики для збудування та з б е р е ж е н н я справедливого та тривалого мира.

Засадами американської політики на майбутнє буде тих дванацять точок, які президент Труман проголосив дня 27 жовтня в Ню Йорку на святі американської фльоти. Засади ці не тільки покриваються з Атлянтійським Чартером та Чотирма Свободами президента Рузвелта, але йдуть ще дальше, бо обіцюють навіть народам тепер недержавним можливість д о б у т и власне державне життя.

Кожен з американських українців може тільки з радістю привитати цю поновлену заяву цілей американської міжнародної політики, але також висказати гаряче бажання, щоби ці цілі були можливо якнайскорше переводжені в життя, що заки ще Совєтська Росія не винищить міліонів патріотів східно-европейських народів й

О. Маріян Цурковський

Марійка

(„Вістник", Париж, Франція)

Через „політику" Петро Завзятий мусів кидати рідне село. Це було так. Одного вечора, коли Петро був у читальні, до його хати прийшов місцевий комендант поліції. У хаті була тільки жінка з маленькою донечкою Марійкою. Пан комендант мав уже давно „око" на Петра. Йому Петрова праця в читальні була кісткою в горлі; сіллю в очі були й ті книжки про Україну та „газети", що той їх спроваджував зі Львова. Але пан комендант нічого не міг закинути Петрові. Мимо всього робота в читальні не виходила поза межі статуту, ухваленого владою. Тоді пан комендант вирішив узятися іншого способу і спробував підійти підступом.

— Ану, заспівай мені щонебудь, дитинко! — звернувся він до дівчинки.

І Марійка у своїй дитячій простодушності милим голосочком затягла пісню „Ми гайдамаки", а коли дійшла до того місця, де говориться про присягу, клякнула на одне коліно, два пальчики піднесла вгору, очиці звернула вбік ікони Пречистої і сильним голосом вивела: „За нашу зневагу, ми зложим присягу й за народ життя своє дамо..."

Змінився на обличчі пан комендант, таке почувши, а мати, що біля доччиного ліжечка сиділа, завмерла зі страху. Серце їй віщувало лихо...

—Хто ж тебе так гарно співати навчив? — як міг лагідніше запитав комендант.

Від відповіді, яку дасть тепер Марійка, багато залежить. Очима, повними німого прохання, глянула мати на образ Пречистої, благаючи помочі, для дитини. Дитинаж ходила до місцевого дитячого садка й там училася пісень. Але Марійка виявилася гідною спадкоємницею тих, про кого співала:

— Мама мене навчили!..

Зітхнула з полекшею мати, а пан комендант, повний глухого пересердя, прикусив губу. Причіпки, щоб закрити дитячий садок за переступлення статуту, він не знайшов. А покарати матір? Та їй жеж вільно свою дитину всіляких пісень вчити!...

І пан комендант, тамуючи лють, витягнув з кишені золотого й дав Марійці зі словами: „Гарно співаєш, дитинко, купи собі за це цукорків". Та, всеж таки, не міг стримати себе, щоб відходячи, не грюкнути дверима.

— Викинь ці гроші, донечко, тобі не годиться їх брати, — сказала мати, — вони брудні.

І на виґляд ніби нічого й не сталося. Але пан комендант так легко не скапітулював. Він таки хотів дістати похвалу за „спреньжистосць". І посипалися доноси на Петра за „антипанствове наставенє", і почалися труси в хаті, яких було аж тридцять сім. Вкінці Петро мусів кинути рідну хату й податися у далекий світ, щоб жити там, куди вже влада пана команданта не сягала. І Петро вибрав Францію. Поцілував поріг батьківської хати, взяв до хустини грудку з могили батьків і на груди собі поклав. А в серці своєму заховав любов до рідної землі... І з цими скарбами вибрався у далекий світ, разом із жінкою й маленькою Марійкою.

Та коли на місце приїхав, йому здалося, немов палець, сам один був на світі: чужина скрізь, чужиною всюди тхне. Добре, що дружина була й Марійка. Хоч мав до кого слово промовити.

Петро заїхав до південної Франції. Найнявся до одного фармера разом із жінкою. Та коли фармер у неділю дав Петрові косу в руки й косити наказав, Петро відмовився. Він же хрещений і неділю шанував. А фармер зі словами: „Нікс травай — нікс манже",*) нагнав Петра від себе. Тоді Петро пішов до іншого. Цей уже в неділю працювати не примушував, але важка була праця, Жінка найнялася пасти худобу, а Марійка помагала матері корови завертати, щоб у шкоду не йшли. Корова, звичайно, як корова, чи наша, чи французька, завжди любить у шкоду лізти. І, ганяючи корови, Марійка черевички здерла.

*) „Нема роботи, неа їдження".

Та що більше дерлися вони, то більше дерлося мамине серце. Коли, після цілоденної праці, приходили до своєї хатини на краю містечка, мати огрівала посинілі Марійчині ноги гарячими сльозами, а батько потішав, що після студеної зими весна прийде.

Так минуло кілька років. Мати й доня худобу пасли, а батько важко працював. Улітку Марійка до сонця грілася, а взимі весни вижидала. Про те, щоб посилати Марійку до школи, спершу й мови не було. На молитовнику і Кобзарі, що з хати привезли, вчив Петро свою доню української мови. А мати гріла дитину теплом любови, яку з рідної землі з собою принесла. Так навчилася Марійка читати й писати, та з Кобзарем про Україну розмовляти.

Але згодом покращало для Петра. Вже міг переселитися під місто, де й кращу роботу дістав. Вже міг на сімю заробити, й жінка з Марійкою не мусіли коло чужої худоби ходити.

Марійка могла вже до школи піти. Алеж це й було причиною нової журби для неї. У школі все, й наука й розмова, по чужому. Учителька, хоч і рада булаб, не всилі помогти. Вонаж Марійки, а Марійка її, не розуміє. Товаришки так само не можуть їй помогти. І заплакала дрібними сльозами Марійка. „Тату, — раз каже вона, — пані вчителька казали написати мені завдання, а я не знаю, як це зробити". Батько хотів би помогти дитині, та сам не знає, як. А тут стільки клопоту всюди зі всім, стільки всього на голові! І не спостерігся Петро, як настрашив дитину: „Не я тебе навчу, а біда тебе навчить".

Поплакала Марійка ревними сльозами, а потім сіла до столу, й доти думала й плакала, доки не пригадала собі всьо-

(Докінчення на стор. 4).

Офіційне закриття домівки Союзу Українських Канадійських Вояків

(У Лондоні, в листопаді 1945.)

В пятницю, 9. листопаду, зареґіструвалося 97 членів. Члени зїздилися цілий день, а вечором відбулася забава з перекускою. Цього вечора заряд відбув короткі збори, на яких вибрано чотири комітети, котрі перепровадили зїзд і офіційне закриття домівки.

Реґістрація продовжувалася у суботу. У годині 2:30 пополудни почалася програма. Голова, летунський лютенант В. Панчук, отворив збори. Всі відспівали „О Канадо" і „Не Пора". Між іншим Б. Панчук заявив, що з перших 37 членів С. У. К. В. лише два були присутні на цих зборах, а решта находилася ще на континенті, або вже повернула до Канади. Та хотяй члени С. У. К. В. все були в дорозі, то праця завсіди йшла вперед.

Для переведення зїзду вибрано трьох предсідників: ф/лт. Б. Панчук, капітан М. Луцик і кап. П. Шмельський, і трьох секретарів: сжт. А. І. Яремович, кпл. М. М. Гавриш і Е. Плавюк.

Прочитано і принято такі звіти: звіт секретаря А. І. Яремович, звіт історика В. Д. Юзик, звіт редактора „Нюс Летир" — кап. М. Е. Луцик.

При кінці читання звітів кап. Луцик подякував всім тим, котрі причинилися до праці при домівці, а також тим, котрі помагали при виданню „Нюс Летир". Лт. В. Стечишин вніс подяку для ф/лт. Б. Панчука, лт. Анни Храпливої, кпл. А. Чернявської та іншим, котрі так багато причинилися до праці при домівці у Лондоні. Цей внесок був одноголосно принятий.

Відтак голова ф/лт. Б. Панчук підніс справу звітів і заявив, що не можливо передати у звіті про всю працю С.У.К.В. за морем, але рекорди і записки будуть передані до Канади до Централі Союзу Українських Канадійських Ветеранів у Винипеґу, і тоді ввесь матеріял буде зібраний у формі книжки. Така книжка також буде мати велике число фотоґрафій з різних підприємств наших вояків за морем.

С. У. К. В. почав існувати з 37 членами, а нині має поверх 1,500 дійсних членів й поверх 3,000 неактивних, до котрих висилається всі публікації С. У. К. В.

Перший касієр був ф/лт. В. Керелюк і так наступали: Людвиґ Войціховський, Олекса Хрептул і лт. Анна Храплива, котра занимала місце касієрки найдовше аж до того часу, коли відїхала до Европи, де тепер знаходиться при канадійськім війську. Тепер цю працю заняв стеф/сжт. Дорош. Багато тут помагали також Марія Васіо і Емілія Винарська.

Доходи С. У. К. В. були з таких джерел: Від Комітету Українців Канади з Винипеґу, Ман., від українських орґанізацій в Канаді й Злучених Державах Америки, з членських вкладок і добровільних жертв від членів С. У. К. В.

За рік 1945 до кінця вересня, домівка мала доходу $14,472.00, з котрої суми К.У.К. вислав $4,953.46, організації у Злучених Державах $576.63, членські вкладки $1,585.29, добровільні датки членів $2,688.47, перенесено з минулого року $4,668.15.

Членів дійсних і спомагаючих було поверх 3,300, з них 114 офіцирів. Було 1,500 повно заплачених членів. А за рік 1944—45 було поверх 4,500 гостей у домівці. За одинацять місяців до вересня у 1945 році видано 35,781 обідів, також роздано воякам 183,000 папіросів даром. За той час отримано з Канади і Злучених Держав 1,583 пакунків з харчами.

Перший господар домівки був А. Гаджоза, потім Т. Карасевич, а відтак теперішна господиня Анна Чернявська. Також багато помогли при домівці: пані О. Павлюк, Е. Винярська, п. Библов, п. Чигрин, Анна Храплива, І. Юзик, Г. Козіцька, ф/лт. Вас. Кирилюк, ф/лт. Ярослав Буряник, П. Савчук, С. Калин, Вол. Веселовський, М. Феник, В. Д. Юзик, Марія Васьо і сотки інших, котрих не можливо всіх вичислити.

Капелян о. М. Горошко подав свій звіт. Приїхавши за море у осени 1944 року, довжині відвідав українських канадійців у всіх відділах військових за морем і також відбув візити до Европи, де наші хлопці переказували, що вони бажалиб мати свою домівку у місті Олденбурґ. Капелян Горошко також зложив подяку капеляному о. С. В. Савчукови, котрий повернув до Канади та його заступникови, капелянови о. С. Симчичові, за їх кооперацію і релігійну толерантність.

Капелян о. С. Симчич, котрий прибув за море в січні 1945 року, також заявив, що він радий працювати з вояками за морем. Вірить, що як у С. У. К. В. домівці всі гаразд кооперують, так повинно це бути прикладом для всіх українців в Канаді, де вони також повинні відноситися один до одного з пошаною і любовю. Капелян Симчич заявив, що у короткім часі також відвідає Европу.

В суботу вечором у домівці були висвітлені фільми для вояків, Найкраще сподобали вояки фільму, що зняв кап. П. Шмильський з різних нагод у домівці, як обід, церковна відправа і також фільма з гри галки „фут-баля" у Гайд Парку.

У неділю греко-православні члени мали свою відправу в англійській церкві. Відправляли о. С. П. Симчич і капелян В. І. Гилінґ.

Для греко-католиків відправляв о. М. Горошко і також головний римо-католицький капелян В. Т. О'Рорк.

У 2:30 пополудні відбувся спільний обід у салі Кан. Лицарів Колюмба. Господарем бенкету був кап. П. Шмильський.

Промовляли капеляни Ґилінґ і О'Рорк, майор Бертранд від канадійської армії, ф/лт. Дилон від канадійської повітряної фльоти. Пан Лісновський з Менчестер сказав, що був присутним на першім зїзді С. У. К. В., а цей виглядає як останній зїзд за морем. Він попросив всіх тих, котрі ще будуть в Анґлії, відвідати українську громаду у Менчестер.

Капітан М. Луцик від імені вояків вручив голові С. У. К. В. ф/лт. Б. Панчукови гарний дарунок за його працю і труд від початків створення С. У. К. В. до нинішнього дня. П. Панчук подякував за дарунок і при тім сказав, що він сильно вірить у розвій цеї військової орґанізації, бо її конче було треба в минулому, як також треба її і на будуче. З цеї орґанізації тепер повстає братня орґанізація Ветеранів у Канаді. Вже деякі відділи засновані. У Винипеґу є заснована централя Союзу Українських Канадійських Ветеранів, якої головою є кап. І. Ю. Карасевич, касієр В. Грималюк і секретар Іван Юзик. Вони бувші члени С. У. К. В., а тепер як ветерани, далі стараються продовжувати ту працю, котра була започаткована за морем.

Найважніша праця нині є піддержувати централю С.У.К. Ветеранів, де вже тепер зачинають переходити архіви і списи з Лондону. А щоби наш український нарід користав з цеї праці то потрібно фондів, щоби можна було списати і видрукувати та видати цей історичний матеріял.

Голова ф/лт. Б. Панчук дав заклик, щоби всі помагали у цій справі і пересилали ту поміч на адресу

UKRAINIAN CANADIAN VETERANS ASSOCIATION
515B McINTYRE BLOCK,
WINNIPEG, MANITOBA

Також у імени С. У. К. В. ф/лт. Б. Панчук перечитав „скрол", котрий був переданий через вояка Ів. Давибіду для вручення голові К.У.К. о. д-рови В. Кушнірови, як відповідь вояків за морем до українців Канади за їхню моральну і матеріяльну піддержку підчас їхнього побуту за морем.

Також голова С. У. К. В. вручив дарунок управительці домівки, кпл. Анні Чернявській і також „скрол" за її працю при домівці. Вона перебувала день і ніч у домівці підчас повітряних нападів ворога і щиро та безплатно працювала, за що належиться їй велика пошана не лише від наших вояків і ветеранів, але від українського народу в Канаді взагалі.

На цім закінчився бенкет і також зїзд з відспіванням „Боже, щасти йому". Розїхавшись домів і до бараків всі почувалися, що це був один з найкращих зїздів Союзу Українських Канадійських Вояків за морем.

Ф/лт. Б. Панчук, голова
Сжт. **А. Яремович,** секр.

Увага: Хоч домівка СУКВ офіційно закрита, однак в тім самім будинку тепер міститься Центральне Українське Допомогове Бюро, зорґанізоване для несення помочі українським збігцям на континенті Европи. Тому тепер, більше як коли, треба висилати пакунки з поживою, одіням, ліками, книжками і т. д. Його адреса така:

CENTRAL UKRAINIAN RELIEF BUREAU,
218 Sussex Gardens, Paddington,
LONDON, W2, ENGLAND.

народів центральної Европи, що боряться проти совєтської експльоатації та стоять в обороні свободи нації та людини, в обороні віри батьків та можливости жити національним життям своїх предків.

Внутрішна політика американського уряду.

Кожний, хто здорово дивиться на світ, мусить усвідомити собі, що друга світова війна мусить залишити по собі глибокі сліди в соціяльній перебудові кожної країни, а також Америки. Нині є очевидним, що капіталізм 19-го століття доживає свого віку та ціла тільки трудність найти, що його має заступити, який новий лад має прийти, щоби приніс користь матеріяльну та духову для найширших мас населення. Найважнішою журбою свободолюбного та справді демократичного людства є, дотеперішний приватний капіталізм не заступити ще більше гнетучим просту людину державним капіталізмом під зарядом комуністичних комісарів. Світ шукає розвязки, як перейти з приватного капіталізму до справдішної, бо економічної демократії, де найширші маси, можливо найбільше рівно, моглиб користати з багатств нагромаджених в такій країні як Америка.

Погляди на право власности багато від того часу змінилися і капітал перестав бути святим та ненарушним табу самого капіталіста, тоді, коли міліони працюючого люду живуть в нужді. Держава має нині повне право сягнути по ці багатства в руках приватних нечисленних одиниць, щоби взяти з них таку частину, яка потрібна, щоби запевнити приличне людське життя мілонам без страху за безробіття, без страху на голод й непевну старість.

Саме такі модерні соціяльні погляди видні з цьогорічного послання през. Трумана до конгресу, в якім він домагався ухвалення нових 21 законів, з яких більшість має на оці поправу та забеспечення людського життя для всіх американців та американок з фондів тих великанських капіталів національного майна, що їх нагромадила Америка, а які нині в більшости є в руках нечисленних одиниць.

До найважніших проєктів таких законів належить проєкт закону про владу Ради Устлення Фактів, яка малаб авторитативно вирішувати спори поміж робітниками та власниками підприємств та тим способом скоро лідквідувати змору страйків. Таким радикальним видавалобся, законодатним проєктом є проєкт закону про Повне Заняття всіх американців, який вже перейшов з сенаті, одначе натрафляє на трудноці в палаті репрезентантів. На основі того закону держава обовязана подбати, щоби кожна одиниця, що хоче працювати, мала пригожу для себе роботу та могла прилично сама утриматися та свою рідню. Цей закон мав би усунути з американської землі змору безробіття. Подібну ціль мають закони про забеспеку ветеранів, про побільшення забеспеки від безробіття, доки проєкт закону про повне заняття всіх не стане законом. Таку саму ціль мають проєкти законів про кращу суспільну обеспеку на старість, забеспечене лікування та виховання дітвори.

Одним словом послання президента Трумана проєктує в мирний спосіб перевести соціяльну революцію в Америці та поволи перемінити Америку з країни вибуялого капіталізму в країну економічної демократії.

Рівночасно послання проєктує закон про обовязковий військовий перешкіл молоді, юніфікацію всіх оборонних сил Америки, армії фльоти та летунства, вкінці державну піддержку дальших наукових дослідів для цілей мирної господарки та оборони країни. Одним словом послання през. Трумана це цікавий документ, що його значіння куди більше як на протяг одного року державної адміністрації. Це програма глибоко сягаючих реформ суспільного ладу Америки, яку можна буде осягнути тільки серед завзятої боротьби з капіталістичним світом Америки леґальними способами американської демократії.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

На допомогу українським военним жертвам.

Це є Комунікат Запомогової Орґанізації за місяць грудень 1945 р., що містить фінансовий звіт зі Свята-Концерту (Українського Дня), який був улаштований заходом Укр. Нац. Хору „Думка" спільно з Запомоговою Орґанізацією "Ukrainian War Relief", дня 16. грудня 1945, а теж інші жертви:

Жертводавці, що не подали імен $30; Михайло Дворянин $30; Андрій Градовський і Ілля Бойко по $25; Іван Грибик і І. Семеген по $20; по $10: Степан Решак, Микола Крук, Василь Лазечко, Волод. Перецький, Василь Козак, Вм. Волкер, Омелян Заблоцький, Іван Панчук; по $5: Н. Н., Т. Столяр, М. Казимирів, П. Солій, М. Жук, Л. Пезанський, Н. Семеген, М. Ковальчук, Малиско, Н. Н., В. Байор, І. Завацька, А. Блащук, С. Якимець, А. Нагірний, Н. Григорієв, Ф. Кассіди, Т. Чорній, Е. Українець, М Максимець, А. Масівчук, М. Куншір, А. Котович, П. Костирка, А. Михитюк, Г. Галюк; В. Штик $4; по $3: С. Боднарчук, Н. Горин, Н. Н., О. Сіклос, А. Г. Біловус, І. Наконечний, М. Кулинич, В. Цимбаліст; по $2: Н. Н., Н. Н., О. Флос, Н. Н., І. Малиняк, К. Перукі, В. Палій, М. Елач, М. Мисевич, Р. Конковський, С. Ростакер, П. Ярема, В. Козак, І. Слупецький, І. Пазюк, Е. Перецький, Б. Радиш, Д. Труш, Е. Кахній, Е. Фариняк, М. Ґалоньскі, П. Федик, П. Ґардій, Т. Чупка, А. Мацишин, Н. Гузель, І. Лукавий, Заспалов, М. Поцілуйко, М. Шуштакевич, І. Татарин, І. Гришко, П. Лелюх, М. Баран, П. Заяць, А. Буляк, Д. Войтишин, М. Броватий, М. Присташ, П. Польний, А. Дутка, М. Шестюк, Я. Дедів, Л. Польни, Т. Горбуш, Милсач; по $1: М. Ерген, С. Войтар, Я. Меречак, Т. Кирилюк, А. Лопанецька, С. Ониськів, В. Дорош, Р. Семків, Чулий, І. Литвин, Л. Гулик, Е. Огродник, Р. Байба (Вува), А. Стефанишин, О. Стойко, П. Кізел, Б. Демчина, І. Мельник, Е. Андрусевич, Б. Батт, П. Бук, Е. Курилів, Т. Торський, М. Гладиш, А. Гунтер, О. Ельник, А. Чупка, А. Байор, Д. Ґеник, Ч. Брунер, М. Нікон, А. Бекер, Н. Шок, О. Романюк, А. Маланяк, М. Михайленко, Я. Віжковський, В. Бас, І. Бас, С. Зола, П. Васько, А. Перцович, М. Андрусевич, Г. Сушинський, В. Гуменюк, В. Косіковський, О. Джавала, М. Кушнір, С. Бойківський, В. Угрин, В. Флос, Е. Пеліпе, І. Ладика, Т. Суль, М. Романюк, С. Наконечний, Д. Атаманець, С. Ленокіт, Н. Лозовчук, Я. Михальчук, А. Любінські, А. Семків, Г. Есович, Г. Шаяк, П. Баран, А. Буній, І. Дячун, К. Івасечко, В. Микитюк, О. Штик, П. Марко, І. Костюк, І. Камінецький, С. Дулька, Г. Триндовський, С. Карпінська, О. Курочка, Б. Т. Вахна, Д. Васько, М. Кирилюк, І. Яців, В. Войнаровський, А. Васько, А. Маланин, М. Д. Дзісяк, Н. Соя, Г. Шеремета, С. Маґдаяк, В. Кінул, А. Кучапський, Т. Солодка, Г. Ясінський, Г. Шимон, І. Іванчук, О. Грудней, П. Микула, Г. Михалишин, Р. Савула, А. Холявка, П. Старжинський, М. Залецький, Я. Печенюк, Д. Самар, І. Рубашевський, Л. Чорний, А. Патра, Н. Тиро, Б. Патра, Ф. Флічук, Р. Вибираний, В. Лідик, А. Білик, А. Холявка, А. Нікпон, І. Гузар, А. Патра, І. Кульчицький, І. Бодруґ, І. В. Іванчук, М. П., Н. Павліч. Збірка дрібними $8.50.

Сума з конверток й дрібними $612.50, а зі вступу $700.80.

Збірка 9. грудня 1945 на Святочній Академії в память пок. гетьмана П. Скоропадського $36.95. — Жіноче Тов. Українського Демократичного Клюбу в Гемтремк $5.

Тома Кошіль, фін. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТЕЙПЛЕТОН. Н. Й.

На допомогу скитальцям.

Клич ратунку наших нам дорогих мучеників голодних, обідраних, битих холодом і знущаннями кинутих на поталу ворогів, взиває нас всіх до жертвенности. Міліони голосів просять і надіються, бо вірять, що ми їм не дамо загинути на чужині. Цеж люди. що не зломилися перед ворогом і не пішли на службу до нього.

Свідомий українець не буде питати звідки ці люди, з яких сіл чи повітів, тай яких вони поглядів політичних чи релігійних. Він сповнить свій християнський і гуманітарний обовязок і дасть від себе поміч, на яку йоог стати.

Ми маємо при укр. прав. парохії Допомоговий Комітет і постановили при кожній нагоді збирати гроші для українських страдальців - скитальців.

Попередно була поміщена в нашій „Свободі" від парохії жертва, а тепер від громадян. При нагоді ювилею церкви Пресв. Тройці зложили:

По $5: І. Набережний, П. Телішевський, Н. Слободзян; Родина Решітник $4; а по $2: Ф. Решітник, А. Стрілець, о. В. Кушіль; по $1: Августин, І. Геба, Марко, І. Грицак, П. Рій, В. Каськів, Г. Кравчук, Маськовіта, Пабій, родина Стичак, Стичак, Наконечна, Левко, Піскальна, Білінська, Якимів; дрібними $2.10. Разом $44.10.

Збірка з нагоди відправи панахиди за поляглих борців:

Анастазія Демкович $10, В. Наконечний $5, О. Тіцький і М. Валига по $2. Разом $19.

З нагоди запустів:

По $3: Н. Маськовіта, П. Тіцька; по $2: Н. Слободзян, І. Набережний, П. Телішевський, о. Кушіль, І. Грицак; по $1: П. Рій, І. Геба, П. Іваніцька, Г. Біліньский, К. Левко, А. Демкович, М. Решітник, С. Макар, І. Августин, Рибак, А. Наконечна, П. Підскальна, Г. Кравчук; дрібними $1. Разом $30.

За Допомоговий Комітет:

Никола Слободзян.

—o—

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж.

Похоронне підприємство в колишній палаті.

Самійло К. Кейн, предсідник похоронного підприємства під назвою „Кейн Морчуаріс", набув на власність знану в цілій околиці палату „Колоніял Маншен", яку побудував великим коштом перед 25 літами основник корабельного підприємства Арчибалд Г. Болд під ч. 225 Вест Джерзі Стріт. У цій палаті буде міститися тепер одна філія похоронного заведення Кейна, який досі мав своє бюро й кімнати під ч. 431-433 Стейт Стріт. З набуттям палати Колоніял Маншен підприємство Кейна стає одним з найповажніших того роду підприємств у стейті Ню Джерзі. Управителем цеї філії буде Петро Борден, який недавно покінчив Академію Похоронного Знання в Ню Йорку і дістав стейтовий лайсенс. Другою філією, а це в Нюарку, завідує співробітник підприємства Йосиф Вест, а начальним управителем усього заведення остається Самійло Кейн.

З нагоди перебрання Колоніял Маншен місцева й околична преса пригадує публиці, що Самійло Кейн вже змалку мав нахил до медичних студій і тому вступив у свій час до Воршам Каледж в Шікаґу. Покінчивши науки, він дістав почесну диплому, а на цій підставі дістав лайсенси похоронника в стейті Ілиной, опісля Ню Джерзі, Пенсилвенія й Конетикат. З нагоди приміщення нової філії в історичнім домі треба зложити п. Кейнови щирі побажання.

С. К. М.

—o—

ОЛІЄН, Н. Й.

На допомогу українським скитальцям.

В неділю 6. січня підписаний пішов з п. О. Іванцевим по домах місцевих українців за колядою на допомогу нашим скитальцям в Европі. З цеї нагоди зложили жертви:

Ів. Скробач мол. $15; по $6: Ів. Скробач ст., А. Лялюк, Г. Непорадний, Т. Челпдин, М. Луцишин, І. Адамів; по $5: Анна Непорадна, Ів. Базів; по $4: О. Іванців, Г. Підскальний; по $3: П. Пилипів, Д. Мішанець, Л. Базів, Ів. Кліш; по $2: С. Бандура, К. Непорадна, С. Васьків; по $1: Н. Мельник, М. Рудій. Разом $89.00.

Заплачено за посилку убрання до Ню Йорку $9. а $80 вислано до Українсько-Американського Допомогового Комітету в Філядельфії.

Г. Підскальний,

Шукають своїх рідних

Листа ч. II.

До читачів: Уважно перечитуйте наступні пошукування, і розпитуйте за пошукуваними у своїх громадах, церквах, товариствах і між знайомими.

Спис цих пошукуючих осіб буде постійно друкуватися в „Свободі", бо їх є сотки і нараз оголосити не мислимо.

* * *

Вашніва Степана, приїхав в 1933. р. до Америки, пошукує Каратницький Степан, Добряни, Стрий.

Ваврина Мирона, Катерину і Степана з Верестян, в Ню Йорку, пошукує Хомяк Володко, звідтиж.

Василичук Марію, родом Собків, сестру, в Ню Йорку, пошукує Собків Андрій, Уїзд, Рогатин.

Величко Марію, тітку з Болшівець, в Ню Йорку, пошукує Величко Василь, син Івана.

Волощука Федора, брата, пошукує Волощук Володко, зі Станиславівщини.

Вавринчука Теодора, Горбків, Сокаль, пошукує Вавринчук Іван.

Вавро Марію, сестру, Грушатичі, Перемишль, пошукує Писар Осип.

Виславського Станислава і Івана, Ліско, Бібркка, пошукує Кунаш Петро.

Вільчинського Миколу, вуйка, в Ню Йорку, пошукує Мисюрак Михайло, Хохонів, Рогатин.

Вовка Василя, брата, в Ню Йорку, пошукує Вовк Іван.

Васильцевих, вуйко і тітку в Філядельфії, пошукує Леськів Степан, Висоцьке, Броди.

Василишина Івана, р. Гаврилівка, Надв., в Ню Йорку, пошукує Василишин Михайло.

Вонса о. Олексу, вуйка, пошукує Вонса Микола.

Горбового Івана та Дмитра, р. Повхова, Перемишль, пошукує Кашицький Василь.

Городник Марту, тітку в Ню Йорку, пошукує Городник Любомир, Самбір.

Гнатіва Теодора, вуйка, р. Реклинці, Жовква, пошукує Гнатів Василь.

Гамеру Марію, пошукує Ліщишин Володко, син Антона, Ляшки, Самбір.

Гризу Юлію, в Шікаґо, пошукує Кушинський Петро, с. Ілька.

Гайду Федя, вуйка, в Ню Йорку, пошукує Гайда Петро.

Гірника Федора, батька і брата, в Ню Йорку, пошукує Гірник Іван.

Грицака Антона, Федора, пошукує Карчевський Іван.

Гринька Василя, вуйка в Ню Йорку, пошукує Кинаш Тиміш, Гринько Василь.

Гуньку Степана, брата, з Ню Йорку, пошукує Гунька Осип, Глибока, Дрогобич.

Гумінського Миколу з Антонін, Волинь, пошукує Ботамієць Віталь Яковлевич, родич.

Голинського Михайла, співака, пошукує Масевич Микола, Вербовець, Городенка.

Городецького Івана, Стемфорд, пошукує Городецький Зенон і Іван, Руда, Рогатин.

Гречкосій Олену, пошукує Гречкосій, Петро, Новосілка, Підгайці.

Гривнак Анну, р. Синогурську, дружину, Рачестер, пошукує Гринак Теодор, Жовчів, Рогатин.

Галяна Михайла, пошукує Галян Іван, Рокова, Сянік.

Гавдида Миколу, стрия в Ню Йорку, Літлфалс, Бакс 510, пошукує Гавдида Іван, син Олекси, Базниківка, Бережани.

Гулу Михайла, з Хохонова, Рогатин, в Ню Йорку, пошукує Штиркало Родіон, син Якима, звідтиж.

Герича Івана, пошукує Голубицький Теодор.

Геругу Дмитра, діда, з Міговн, пошукує Ярош Андрій.

Гураля Панька, сина Осипа з Козарів, Рогатин, в Шікаґо, пошукує Гринишин Семко, син Гаврила і Мацук Панько.

Гайду Федора, в Ню Йорку, пошукує Гайда Петро з Парижа.

Гавадзина Петра, в Ню Йорку, пошукує Гавадзин Дмитро, Красилівка, Товмач.

Гаврилюка Дмитра, в Дітройт, пошукує Василько Святослав, Стецева, Снятин.

Греська о. Дмитра, пошукує Самогулька Роман.

Гримак Марію р. Івахів, сестру в Шікаґо, пошукує Івахів Михайло, Любачівщина.

Горішну Розалія в Ню Йорку, пошукує Наконечний Михайло.

Галяновського Мирослава, тіт брата, в Ню Йорку, пошукує Білик Олександер, син Степана, Свистільники, Рогатин.

Гіряка Івана ,в Ню Йорку, пошукує Гіряк Богдан.

Гербута Михайла, пошукує Гишка Павло.

Гошовського Івана, в Ню Йорку, пошукує Гошовський Микола.

Гундяка Гната, пошукує Насарук Василь.

Гривнака Яцка, в Ню Йорку, пошукує Гривнак Федь, Чесники, Рогатин.

Гуньовського Василя і Юрка, братів, пошукує Гуньовський Семен, Лисичинці, Збараж.

Гапановича Василя, батька, пошукує Гапанович Ярема, Скорики, Збараж.

Гірку Данила і Луку, стрийків, в Ню Йорку, пошукує Гірка Олександер, Черниxівці, Збараж.

Грабця Степана, с. о. Теодора з Лупкова, пошукує Грабець о. Володимир, Рим.

Головку Настю, пошукує Кучмій Степан, син Миколи.

Горбачевських Ольгу, Степана і Романа, в Ню Йорку, пошукує Пришляк Мирослав і Роман, Заставче, Підгайці.

Гупаловського Гната, стрийка, біля Ню Йорку, поукує Процишин Михайло, син Анелі Гупаловської, Городничів, Золочів.

Гулина о. Дмитра, пошукує Радовський Мирон, Коломия.

Дяківна Антона пошукує Дяківна Михайло, син Олекси, Вербіж, Львів.

Лодівку Степана, Торчиновичі, Самбір, в Ню Йорку, пошукує Козар Стефан, Сташевичі, Самбір.

Довган Анну, в Ню Йорку, пошукує Довган Григор, син Олекси.

Демка Івана, в Ню Йорку, пошукує Зубак Василь, син Івана.

Дмитрика Степана, стрия, в Палмертон, Дмитрик Іван, Гаї, Львів.

Доменчука Атанасія і Дмитра, вуйків, пошукує Доменчук Роман, Іспас, Буковина.

Доронюка Василя, Острина, пошукує Осидар Федір.

Данилюка Богдана, сина Івана, в Ню Йорку, пошукує Карась Богдан, син Григора, Базники.

Дзень Анну, в Ню Йорку, пошукує Дмитрів Пилип, Коровиця, Бережани.

Дорошенку Марію, в Ню Йорку, пошукує Іванушка Василь, син Михайла, Руда, Рогатин.

Даца Григора, вуйка, пошукує Даца Степан, Судова Вишня, Львів.

Всіх пошукуваних проситься посилати листи до своїх рідних через:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

МАРІЙКА

(Докінчення з 2-гої сторони)

го, що вчителька в школі говорила, і завдання таки написала.

Другого дня вчителька вперше похвалила нашу Марійку перед цілою клясою. Від цього й почалося. Хоч наука ставала чимраз важча, Марійка навчилася сама собі давати раду, перемагала всі труднощі та переходила з відзначенням з кляси до кляси. Недаром була донькою Петра, що Завзятий називався!

Так закінчила Марійка сільську школу, а згодом і міську.

Мати тішилася і з радощів плакала та молилася за успіхи своєї доні. Батько працював тяжко, згорбився, зсох, але здобував своєю працею признання та пошану в цілому містечку. Українська родина здобула собі прихильність і пошанівок у чужинців. Коли мати занедужала й померла, на її похорони зійшлися всі люди з містечка, а місцевий кюре всім за взір її ставив.

Школярка Марійка сиротою осталася. Та виросла в твердій школі, вихована чесними й вірними свойому народові й церкві батьками, може сміливо йти в життя.

Йдиж, Марійко, крізь життя, ніколи труднощів не бійся, йстань зразковою українською жінкою. Своїх родичів не засором і завжди будь такоюж завзятою, як і вони!

Тіонвіл, 15. жовтня 1945.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОШУКУВАННЯ

Микола Ільницький пошукує сестер **Анну Ільницьку,** замужну за **Васкула Василя, Юлію Ільницьку,** замужну **Лозовчук.** Названі особи з села Березів вижний, повіт Коломия, Західна Україна. Перебували вони в Дітройт, Міш., до 1939 р. **Ilneski Nikolaus,** Camp No. 95-278 Karlsfeld, Muenich, R. P. No. Allach, UNRRA Team No. 125

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Місячні збори Сестр. ім. Ольги Басарабової, від. 47. відбудуться в неділю, 3. лютого, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній. Всіх членкиць просимо явитися на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження. — Анастазія Малицька, предс.; Марія Віхоть, кас.; Марія Заблоцька, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 30. Січня 1946 р. померла в 68. році життя

ТАТІЯННА КШАЧКОВСЬКА,

членкиця Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союзу в Джерзі Сиґі, Н. Дж.

Покійна походила з міста Угнів, пов. Рава Руська, Галичина. До Союзу вступила в 1922. році. Полишила в смутку сина Михайла, невістку і 4 внуки.

Похорон відбудеться в суботу, 2. лютого, в годині 9 рано з похоронного заведення, 185 Tunnell Ave., Jersey City, до церкви св. Ап. Петра і Павла, Greene & Sussex Sts., J. C. — В. Й П.!

М. Пігура, секр.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

Хто знає де є Ілько Пізюрник, з Городенки, має бути десь в околиці Ніагра Фалс, прошу подати адресу, або сам зголоситись до братанця:

WASYL NYKEFORUK,
1666 Ohm Ave., Bronx 61, N. Y.

Йосиф Тимчишин пошукує своїх стриєчних братів **Казимира, Людвика і Францішка Тимчишин** з села Коцюбинці, повіт Копичинці. Мають жити десь коло Винипеґу в Канаді. Хто про них знає, або вони самі, хай напише до: 22,-

Mrs. FRANKA DOBROWOLSKA
232 King Street, Herkimer, N. Y.

ПЕТРО ГАРАСИМОВ пошукує своїх родичів: **МИКОЛУ І КАТЕРИНУ ГАРАСИМОВ,** які лишили його малою дитиною ще в 1905, а 1906 році. Походять з села Білобожниця, повіт Чортків, Галичина. Шукає також тіточних братів, синів **Кирила й Марії КУТРИК,** та вуєчного брата **Стефана БОДНАРА,** сина **Павла й Анастазії,** з того самого села. Хто про них знає, або вони самі, хай зголосяться листовно до: 22,-

PETER HARASYMOW
U. S. Marine Hospital, Seattle, Wash.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ТАРЗАН, ч. 1323. Делікатні пальці.

„Чи ти береш малпу на допити?" — запитав капітан Крег недовірчиво. — „Алеж так," — сказав малпо-чоловік.

„І ця малпа" — продовжав Тарзан — „оповідає мені, що попередної ночі вкрала в мене ніж. І дала його якомусь чоловікови".

„Хтож це є?" — запитався Крег настирливо. — „Тихо, ш-ш-ш", остеріг його Тарзан. Саме вона має мені це сказати".

Та в тійже хвилині дався чути вистріл.